

02.07.2010
כ' תמוז תש"ע

מאבק "יובלים" מס' 1

ד"ר רינה חבלין מקיבוץ הגושרים, מייסדת מרכז "יובלים", סיימה את תפקידה כמנהלת המרכז. אני מודה לה על תרומתה הרבה, על פעולתה רבת השנים להנחלת התרבות והזהות היהודית באצבע הגליל, ובמיוחד על ארבע שנות ניהול מרכז "יובלים".
אני מאחל לרינה הצלחה בהמשך דרכה, ומשוכנע שתמשיך לתרום לקהילה ול"יובלים" בדרכים אחרות.

כנס "יובלים" הרביעי – במסגרת אשכול הכנסים של מכללת תל חי, נערך ב-31.7-30.6 כנס יובלים הרביעי, שהוקדש לנושא: "יצירה יהודית מתחדשת". הכנס נפתח במופע מרהיב של קובי אוז – "מזמורי נבוכים". מופע איכותי ביותר, מבחינת מילות השירים, מבחינה מוסיקאלית ומבחינת הביצוע של קובי ושל נגניו. המופע נבחר לפתוח את הכנס כיוון שיצירתו של קובי אוז בשנים האחרונות היא התגלמות של יצירה יהודית מתחדשת, והיא מבטאת את ערכי "יובלים" – התחדשות יהודית, פלורליזם אמיתי ביהדות, מתינות יהודית, כבוד למסורת, ראיית התרבות היהודית כהזדמנות לדיאלוג אמיתי בין חלקי העם, בין דתיים, מסורתיים וחילונים, בין מזרחים ואשכנזים, בין ותיקים ועולים חדשים.
למחרת בבוקר התקיימו דיוני הכנס. היום השני נפתח בפרידה רשמית מרינה חבלין. נשאנו דברים: יוסי מלכה – מנכ"ל מכללת תל-חי, רינה חבלין ואני.

מושב הבוקר הוקדש להרצאה מאלפת של פרופ' אבי שגיא: "פצועי תפילה – עקת המסורת וחידושה". שגיא הקדיש את עיקר דבריו לתפילה כביטוי אישי חשוב ואוטנטי, שאינו תלוי בהכרח באמונתו של המתפלל בקיומו של האלוהים. חלק ניכר מדבריו התבסס על כתיבתו של ביאליק.

ביאליק היה גם מרכז הרצאתה של ד"ר צפי זבה אלרן – ב"יאליק ותרומתו ליצירה יהודית מתחדשת". ההרצאה התמקדה בספר האגדה של ביאליק ורבניצקי. ד"ר אלון גן הרצה על "המרד" במרד: הפניה לארון הספרים היהודי כמקור לגיבוש זהות רוחנית". אלון תיאר את גישת המרד ביהדות בקרב זרמים מרכזיים בראשית הציונות שהתנתקו מן המסורת והתרבות היהודית בניסיון ליצור עברי חדש ואת המרד במרד הזה בדור האחרון. ההרצאה התמקדה בחבורת "שדמות" שפעלה בתנועה הקיבוצית בשנות ה-60 וה-70 וחוללה את המהפכה הזו, שבשנים האחרונות הגיעה להשפעה גדולה מאוד. עם זאת, לטענתו של אלון, חרף העובדה שקיימת היום בכל רחבי הארץ פעילות רחבה ומגוונת של התחדשות יהודית, היא לא הצליחה לפרוץ מעבר לקבוצה מצומצמת יחסית בחברה, המאופיינת כאשכנזית ממעמד בינוני ומעלה. בהרצאתה "גם משוררים רוצים לצייר", עסקה שחר גל בביטויי הצבע ביצירתו השירית של אורי צבי גרינברג.

המושב השלישי החל בהרצאה של פרופ' אביגדור שנאן – "משה של הוליווד: הסרט 'נסיך מצרים' כמדרש". שנאן השתתף בצוות המייעץ של יצירת סרט האנימציה, סיפר על החוויות שמאחורי הקלעים, ועיקר הרצאתו הציגה את הסרט כמדרש ואת יצירתו – כיצירת מדרש. ד"ר רינה חבלין הרצתה על "דיאלוג ללא מלים: האור היוצר בהגדה של פסח". רינה הקרינה איורים של הגדות לפסח לאורך הדורות, ותיארה כיצד האיורים ביטאו את הערכים של יוצרי ההגדות, ומהווים מדרש בלתי מילולי להגדות. הכנס הסתיים בהרצאתה של ד"ר אפרת קנטור – "בעצמם הם כותבים להם שיר". קנטור עסקה בתרבות עיצוב הזיכרון בחברה הישראלית.

"מעגלים" ו"קהילת יובלים" - תכנית "מעגלים" היא בית מדרש למובילים בקהילה, הפועלת מזה ארבע שנים. את התכנית מרכזת חביבה גרדי מקיבוץ דן ומנחה ניצה בן שלמה מקיבוץ עמיעד. התכנית פועלת כבר ארבע שנים, ומהווה מרכיב מרכזי וחשוב במרכז "יובלים".

בוגרי התכנית המעוניינים בכך, מצטרפים לתכנית ההמשך, בית המדרש "קהילת יובלים", אותם מובילים יזהר בן שלמה מעמיעד וסילבי פרטוק מקריית שמונה.

משתתפי "מעגלים" ו"קהילת יובלים" ערכו מפגש משותף לסיום השנה. הם נפגשו במעיין ברוך עם הסופר אמנון שמוש, שהרצה בפניהם על הפרשה המרתקת של איתור ספר התורה כתר ארם צובא, שהוא עמד במרכזה. לאחר מכן נערכה בקריית שמונה פרידה של חברי שתי התכניות מרינה חבלין.

קבלות שבת – מיד אחרי החגים, יפתח קורס למובילי קבלות שבת בקהילה. הקורס יתקיים במכללה, בהנחייתו. הקורס יהיה במתכונת סדנאית, המשלבת הרצאות, לימוד והתנסות מעשית וכן תצפיות על קבלות שבת פעילות. תכנית הקורס וההרשמה יחלו בתחילת אוגוסט.

כמו כן, אנו מפעילים פורום של מובילי קבלות שבת, אותו מרכזת איילת לב מגונן. המפגש האחרון הוקדש ללימוד, בהנחייתו, בנושא: "קבל רינת עמך" – על הפיוט "אנא בכוח" וההתכתבות עמו בשירה העברית החדשה. המפגש שלפניו היה עם ד"ר שוש וינברג מדפנה ומכללת תל-חי, שלימדה את פרשת "במדבר".

יש לציין, שבכמה מיישובי האזור נערכות קבלות שבת, בתדירות שונה – מאחת לשבוע ועד אחת לחודש. היישובים שידוע לנו על קיום קבלות שבת בהם – אורטל, איילת השחר, דפנה, הגושרים, יפתח, כפר הנשיא, מטולה, מנרה, מעיין ברוך, נאות מרדכי ושניר. אנו נשמח ללוות ולהנחות את מובילי קבלות השבת. המעוניינים לפתוח קבלות שבת בקהילותיהם, ביישוביהם, במשפחותיהם ולהעשיר את עצמם בנושא, מוזמנים להירשם לקורס.

קורס מובילי תרבות – מיד לאחר סיומו של קורס מובילי קבלות שבת, יפתח קורס למובילי תרבות, בנושא החג והמועד בקהילה.

"פתח לנו שער" – שנה שלישית של התכנית, המשותפת ליד בן צבי ולמרכז "יובלים" תפתח אחרי החגים. תכנית עשירה ומגוונת של מפגשים עם מיטב המרצים בארץ. הנושא השנתי לתשע"א – עשרת הדברות. התכנית מתקיימת בימי ג' אחה"צ.

תשעה באב – מזה תשע שנים מתקיימת מסורת בגולן, של מפגש בין חילונים ודתיים בערב תשעה באב, המסיים את התכנית השנתית של "חברותא". אנו פותחים את המפגש בקריאת מגילת איכה, בקולו הערב של

הרב תמיר גרנות ממושב יונתן, ולאחר מכן שומעים הרצאה / לימוד. לאורך המפגש אנו יושבים, כמנהג תשעה באב, על מזרונים (אל דאגה, מי שמעוניינים לשבת על כיסא, ויש כאלה – עושים זאת ואין בכך כל בעיה).

המפגש יתקיים ערב תשעה באב, יום ב' 20.7 ב-21:00 במועדון מושב נטור שבמרכז הגולן. במרכז המפגש, הרצאתו של הרב אברהם ליפשיץ, ראש מינהל החינוך הממלכתי דתי במשרד החינוך ותושב חספין שבגולן, על הנושא: "השמירה על 'המגזר' – פתח לחורבן או לתיקון.

תכנית "חברותא" – חילונים ודתיים לומדים יחד במקורות ישראל, היא תכנית פלורליסטית של התחדשות יהודית בקהילת הגולן. המוטו שלה היא "אלו ואלו דברי אלוהים חיים". מידי שנה נקבע נושא שנתי, ובמהלך השנה נחשפים המשתתפים למגוון גישות, דעות ומרצים המייצגים את המגוון הרחב של הגישות לנושא ביהדות. בשנת תש"ע הנושא המרכזי היה המשפחה.

נאמני "יובלים" – אנו מקימים קבוצה של "נאמני יובלים" ביישובים; אנשים שיסייעו בהפצת דבר "יובלים" והפעילויות של "יובלים" ביישוביהם. לאות תודה על פעילותם, אנו נעניק לנאמנים הנחות בפעילותינו.

הנהלת "יובלים" – הנהלת מרכז "יובלים", בראשותו של סמנכ"ל המכללה מוטי כהן, התכנסה ב-21.6, שמעה דיווחים על פעילות המרכז, אישרה את תקציב תשע"א והחליטה על הקמת המועצה הציבורית.

מועצה ציבורית – הנהלת יובלים החליטה להקים מועצה ציבורית, שתהיה מוסד העל של המרכז, שינווט את דרכו ויהווה חלון ראויה ציבורי שלו. המועצה תורכב בחלקה מאישים מן האזור ובחלקה מאישים ידועי שם בחברה הישראלית, שנושא ההתחדשות היהודית הוא בנפשם והם מזוהים עמו. אנו מנהלים מגעים לבחירת יו"ר המועצה הציבורית, ולאחר מכן נרכיב יחד עמו את המועצה.

לעיל"א – לנוכח שאלות שהופנו אליי, ברצוני להבהיר את סוגיית עמותת לעיל"א. מרכז "יובלים" במכללת תל-חי הוא תולדה של מיזוג שתי עמותות: לעיל"א – לעולם ילמד אדם ו"שיח באצבע הגליל". תהליך המיזוג כלל את התפרקותה של עמותת "שיח". עמותת לעיל"א נשאר כעמותה חיה, תחת קורת הגג של "יובלים", מאחר ויש פעילויות שנכון יותר לקיימן באמצעות עמותה, ויש משאבים שניתן לקבלם רק באמצעות עמותה.

ב-14.6 התכנסה אסיפה כללית של העמותה. האסיפה בחרה בי לתפקיד יו"ר העמותה, במקום דורית אלמליח. נבחר ועד מנהל חדש בהרכב: אורי הייטנר (יו"ר), ד"ר ציונה גרוסמרק וד"ר זאביק גרינברג.

תודה רבה לדורית על תרומתה!

מבזק "יובלים" – זה המבזק הראשון שאני מוציא כמנהל "יובלים". אחת לכמה שבועות אוציא מבזק ובו אתאר את פעילותנו. מרבית תפוצת "יובלים" נעשית בדואר האלקטרוני ומיעוטה בדואר רגיל. נמענים בדואר רגיל, שברשותם דואר אלקטרוני, מתבקשים לתת לנו את כתובתם, ובכך לתרום לאיכות הסביבה ולחיסכון בהוצאות.

אורי הייטנר.

מרכז יובלים, המכללה האקדמית תל-חי ד.ג.ג.ע 12210 טל': 04-8181550 פקס: 04-8181555 yuvalim@telhai.ac.il

המרכז הוקם ופועל בתמיכתה הנדיבה של הפרוציה היהודית של סן פרנסיסקו